



Waarom vereren we het ene dier en vernederen we het andere? Waarom trekken we de ene soort kleren aan en eten we de andere op? Op die vragen zoekt Museum W in Weert met de tentoonstelling *Beestachtig* een antwoord. Vier hedendaagse kunstenaars buigen zich over de veelzijdige relatie tussen dier en mens.

TEKST: ANNE VAN DEN DOOL

Al eeuwenlang leven dier en mens samen. Toch lijken we nog steeds op zoek naar de beste manier om met elkaar om te gaan. Honden en katten houden we het liefst zo dicht mogelijk bij ons, maar slangen en spinnen vinden we eng. Paarden zien we als rijdieren en koeien als voedsel.

De wens om die complexe relatie tussen mens en dier te onderzoeken, komt voort uit de verzameling Franciscaner kunst die het museum in haar collectie heeft, vertelt curator Haiko Sleumer. Museum W beheert het Nederlandse erfgoed van de Franciscanen, een wereldwijde broederschap

binnen de Rooms-Katholieke Kerk gesticht door Franciscus van Assisi. In deze collectie zijn allerlei cultuurhistorische en religieuze voorwerpen te vinden. Sleumer verklaart: 'Centraal in het gedachtegoed van Franciscus van Assisi staat zijn bewondering voor alle vormen van leven, en van dieren in het bijzonder.'

Lofzang op de natuur

Het is in 2025 precies 800 jaar geleden dat de heilige het Zonnelied schreef, een lofzang op duurzaamheid en respect voor natuur en dieren. 'Deze tentoonstelling sluit aan bij dat gedachtegoed', aldus Sleumer. 'Niet voor niets

krijgt het schilderij *Franciscus en de dieren* (1875-1900) van Hendrik Pieter Koekkoek uit onze eigen collectie een centrale plaats in de tentoonstelling.' Daarnaast vroeg Museum W vier kunstenaars om hun licht op de relatie tussen dier en mens te laten schijnen: Charlotte Dumas, Bart Houwers, Marjan Laaper en Marjolijn Mandersloot. Veel bezoekers zullen Dumas al kennen van haar foto's waarin dieren vaak de hoofdrol spelen. In de tentoonstelling plaatst zij beelden van politie- en straathonden naast elkaar: waar de een wordt getraind en verzorgd, wordt de ander mishandeld en uitgehongerd. Zo kaart Dumas de allesbehalve eenduidige behandeling van dieren aan.

Kraamhokken voor varkens

Ook kunstenaar Bart Houwers staat stil bij de vraag wanneer we bereid zijn dieren pijn te doen. Hij transformeert een van de tentoonstellingszalen van het museum tot een stal met kraamhokken voor varkens. De hokken zijn zo klein dat de zeugen ervoor moeten worden

behoed op hun pasgeboren kinderen te rollen en ze zo te pletten. De voederinstallatie verspreidt een ratelend geluid door de ruimte. Alleen de dieren ontbreken, waardoor een unheimisch gevoel toeslaat. Over de boodschap hoeven we niet lang na te denken: het is een kritisch geluid over de manier waarop de landbouw en veeteelt geautomatiseerd zijn, en de negatieve invloed daarvan op het welzijn van het dier.

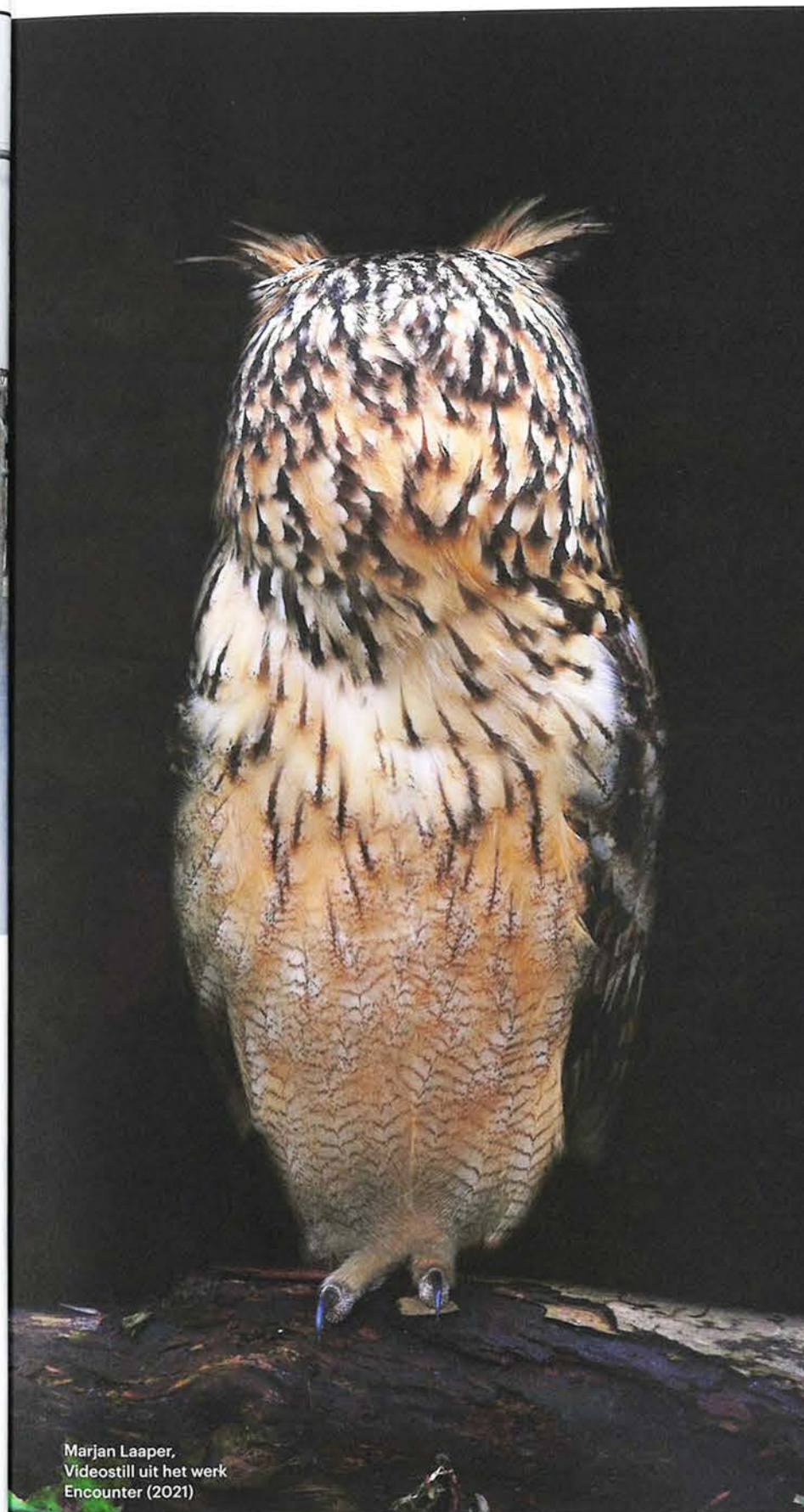
Verder toont Museum W drie groot-schalige videoprojecties van Marjan Laaper, in wier werk de levenscycli van mens en natuur een belangrijke rol spelen. Vanaf een drie meter hoog scherm kijken twee reusachtige Bengaalse oehoes je aan. De uilen tonen hun prachtige veren, zoeken oogcontact. Ze worden vergezeld door een snurkende rode pandabeer en een huisjesslak die over een Chinees beeldje kruipt – opnieuw een samenkomen van mens en natuur.

De mens als dier

Tot slot zijn in de tentoonstelling een aantal dieren-sculpturen van beeldhouwer Marjolijn Mandersloot te zien. Met hun flapvoeten, lange armen en uitgestrekte nekken toveren ze een glimlach op het gezicht van de kijker. Neem bijvoorbeeld *Personal Assisant* (2022): een slungelige gorilla gehuld in een trui, met een capuchon die hem het zicht ontnemt. Samen laten deze kunstenaars zien hoe verschillend we met dieren omgaan, aldus Sleumer. 'We zijn sterk afhankelijk van ze, maar lijken dat niet altijd te beseffen. Sterker nog: we hebben de neiging onszelf buiten de natuur te plaatsen, alsof we zelf geen diersoort zijn. Dat mensgecentreerde denken proberen we met deze tentoonstelling aan de kaak te stellen.'

Beestachtig

is t/m 14 september in Museum W in Weert te zien



Marjan Laaper,
Videostill uit het werk
Encounter (2021)

We hebben de neiging **onzelf buiten de natuur te plaatsen**